

Kohtuasi C-642/23

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

26. oktoober 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Landgericht Düsseldorf (Düsseldorfi apellatsioonikohus, Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

16. oktoober 2023

Hageja ja apellant:

Flightright GmbH

Kostja ja vastustaja apellatsioonimenetluses:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf

Kohtumäärus

Kohtuasjas

Flightright GmbH *versus* Etihad Airways P.J.S.C.

tegi Landgericht Düsseldorf (Düsseldorfi apellatsioonikohus)

22. tsiviilkolleegium

16. oktoobril 2023

[...]

järgmise kohtumääruse:

Menetlus peatatakse.

Euroopa Kohtule esitatakse ELTL artikli 267 esimese lõigu punkti b ja kolmanda lõigu alusel liidu õiguse tõlgendamise kohta järgmised eelotsuse küsimused:

1.

Kas määruse (EÜ) nr 261/2004 artikli 8 lõike 1 punkti a koostoimes artikli 7 lõikega 3 tuleb tõlgendada nii, et reisijaga on kehtiv kirjalik kokkulepe pileti ostuhinna reisirahade ja krediidi vormis tagasimaksmiseks olemas, kui reisija ise on lennuettevõtja veebisaidil loonud elektroonilise kliendikonto, kuhu kantakse need reisirahad ja krediit, ilma et reisija oleks omakäelise allkirjaga kinnitanud oma nõusolekut sedalaadi tagasimaksmisele?

2.

Kui esimesele eelotsuse küsimusele vastatakse jaatavalt: Kas reisija saab pileti ostuhinna reisirahade ja krediidi vormis tagasimaksmiseks kord juba kehtivalt antud nõusoleku tagasi võtta ja nõuda uuesti selle kohustuse täitmist rahas, kui lennuettevõtja lubatud reisirahade ja krediiti edaspidi kliendikontole ei kannata?

Põhjendused:

I.

Nõude loovutajal oli kinnitatud broneeringu eest 7. septembri 2020. aasta lennule marsruudil Düsseldorf – Abu Dhabi (lend nr EY24) ja lennule marsruudil Abu Dhabi – Brisbane (Queensland) (lend nr EY484). Broneering hõlmas ilma kindla kuupäevata tagasilendu (Open-Return-Ticket). Eelotsuse koostaja läbiviidav lend nr EY24 aga tühistati. Edasi-tagasi-lennu koguhind oli reisija kohta 1189,00 eurot. Selle tasus reisija reisikorraldajale „free4Travel“.

Pärast seda, kui reisikorraldaja oli 2020. aasta juulis esitanud pankrotiavalduse ja jätnud pileti ostuhinna tagasi maksmata, pöördus nõude loovutaja isa nõude loovutaja nimel koostaja poole. Koostaja pakkus välja, et ta broneerib lennud ametlikult ümber, et luua uus IATA broneerimiskood. Nõude loovutaja isa oli sellega nõus. Seejärel võttis nõude loovutaja isa telefoni teel uuesti ühendust koostaja teeninduskeskuse töötajaga, kes lubas nõude loovutajale järgmist: tehtud makse väärtuses krediit Etihad lennuks kasutatavate lennumiilide näol (kehtivusaajaga kaks aastat), lisaks krediit täiendavate lennumiilide näol 400,00 USA dollari väärtuses ja krediit 5000 Etihad-Guest-miili ulatuses. Selleks paluti igal reisijal luua asjaomane Etihad-Credit-konto, mida nad ka tegid. Seejärel kanti lubatud krediit kaasreisija kontole, nõude loovutaja kontole jäeti see aga kandmata.

Hageja andis 16. märtsi 2021. aasta kirjas nõude loovutaja isa ja sama broneeringukoodiga kaasreisija nimel koostajale teada, et viimased kasutavad määruse (EÜ) nr 261/2004 artikli 8 lõike 1 punkti a alusel oma valikuõigust, ja

esitas reisi kõigi ärajäänud osade pileti ostuhinna täissumma seitsme päeva jooksul tagasimaksmise nõude.

Nõude loovutaja märkis 13. augusti 2021. aasta kirjas „ennetavalt“, et ta „soovib määruse (EÜ) nr 261/2004 artikli 8 lõike 1 punkti a esimese taande alusel pileti ostuhinna tagasimaksmist“ ja et ta loovutab oma „õiguse nõuda tagasimaksmist uuesti äriühingule Flightright GmbH“ (käesolevas asjas hageja).

Käesolevas asjas esitatud hagiga palub hageja loovutatud õigusele tuginedes tagasi maksta pileti ostuhinna täissumma.

Kostja väidab, et hagejal puudub õigus hagi esitada.

Amtsgericht (esimese astme kohus) jättis hagi rahuldamata põhjendusega, et hageja võib äärmisel juhul esitada vaid nõude hüvitada kohalelennu piletihind, mille suurust ei ole ta käesolevas asjas aga ka pärast kohtu asjaomast palvet kindlaks määranud.

Hageja esitas esimese astme kohtu otsuse peale selleks ette nähtud tähtaja jooksul nõuetekohase apellatsioonkaebuse.

Hageja palub apellatsioonikohtul muuta Amtsgericht Düsseldorfi (Düsseldorfi esimese astme kohus) 29. aprilli 2022. aasta otsust [...] ja mõista kostjalt hageja kasuks välja 1189,00 eurot, millele lisandub alates 24. märtsist 2021 viivis, mille määr on viie protsendipunkti võrra suurem baasintressimäärast.

Kostja palub jätta esimese astme kohtu otsus muutmata.

II.

Kohtuasja lahendamise seisukohast sõltub hagi rahuldamine resolutsioonis sõnastatud eelotsuse küsimustest.

Täpsemalt:

1.

Määruse (EÜ) nr 261/2004 artikli 8 lõike 1 punkti a ja artikli 7 lõike 3 alusel võib hagejal olla õigus nõuda pileti ostuhinna tagasimaksmist summas 1189,00 eurot.

a) Määruse (EÜ) nr 261/2004 artikli 5 ja artikli 8 lõike 1 punkti a alusel on reisijal lennureisi osaks oleva lennu tühistamise korral põhimõtteliselt õigus nõuda reisi ärajäänud osade pileti ostuhinna tagasimaksmist. Ühe broneeringu puhul hõlmavad reisi ärajäänud „osad“ – nagu käesoleval juhul – nii kohalelendu kui ka tagasilendu ([...] vt ka Euroopa Komisjoni [15]. juuni 2016. aasta teadaanne: [...] tõlgendamise suunised, C(2016) 3502 (final), lõike 4 jaotis B ja Euroopa Komisjoni 18. märtsi 2020. aasta teatis: [...] tõlgendamise suunised seoses viiruse COVID-19 olukorra muutumisega, C(2020) 1830 (final), lõike 3.2. punkt c). Terminis „reisi osad“ sisalduv mõiste „reis“ on laiem kui mõiste „lend“ määruse

(EÜ) nr 261/2004 tähenduses. Mõistet „lend“ tuleb tõlgendada nii, et tegemist on sisuliselt ühe lennuveotoiminguga, mis seega teatud mõttes kujutab endast selle veo „ühtsust“, mida teostab lennuettevõtja, kes määrab kindlaks asjaomase lennumarsruudi. Mõiste „reis“ on seevastu seotud reisija isikuga, kes valib oma sihtkoha ja jõuab sinna tegutsevate lennuettevõtjate lendudega. Reis – mis tavaliselt hõlmab „kohalelendu“ ja „tagasilendu“ – on eelkõige määratletud isikliku reisieesmärgiga (vt Euroopa Kohtu 10. juuli 2008. aasta otsus C-173/07 [...]). Seega hõlmasid kohalelennu esimese lennu tühistamise tõttu ärajäänud osad nii ülejäänud kohalelennu kui ka kogu tagasilennu. Vastupidi esimese astme kohtu seisukohale on seega ebaoluline, et hageja ei suutnud kindlaks määrata kohalelennu pileti ostuhinda. Nõudega palutakse tagasi maksta pileti ostuhinna täissumma, käesoleval juhul 1189,00 eurot.

b)

Küsitav on siiski, kas nõue tuleks täielikult rahuldamata jätta seetõttu, et nõude loovutaja, keda esindab tema isa, oli kasutanud määruse (EÜ) nr 261/2004 artikli 8 lõikest 1 koostoimes artikli 7 lõikega 3 tulenevat õigust nõuda piletihinna tagasimaksmist ja valinud võimaluse saada pileti ostuhind tagasi krediidina. Tunnistaja ütluste kohaselt oli reisija pärast kostjaga konsulteerimist loonud Etihad-Credit-konto, millele pidi kantama tehtud makse väärtuses krediit, lisaks krediit täiendavate lennumiilide näol 400,00 USA dollari väärtuses ja krediit 5000 Etihad-Guest-miili ulatuses. Selle konto oli reisija elektrooniliselt kostja veebisaidi kaudu ise loonud. Tekib küsimus, kas Etihad-Credit-konto iseseisvat loomist, millele pidi kantama tehtud makse väärtuses krediit, lisaks krediit täiendavate lennumiilide näol 400,00 USA dollari väärtuses ja krediit 5000 Etihad-Guest-miili ulatuses, tuleb pidada reisija „kirjalikuks kokkuleppeks reisijaga“ määruse (EÜ) nr 261/2004 artikli 7 lõike 3 tähenduses, kui seda mõistet tõlgendada liidu õiguse alusel autonoomselt, või kas reisija nõusolek eeldab reisija omakäelist allkirja, nagu see on nõutud riigisisiseses õigusnormis, nimelt tsiviilseadustiku (Bürgerliches Gesetzbuch) §-s 126.

Euroopa Kohus on sedastanud, et Montréali konventsiooni artikli 31 lõikeid 2 ja 3 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, et kirjalik vorminõue loetakse täidetuks, kui lennuettevõtja esindaja vormistab lennureisija teadmisel kahjuteate kirjalikult kas paber kandjal või elektrooniliselt selle vedaja infosüsteemis, tingimusel et see reisija saab kontrollida kaebuse teksti täpsust, nagu see on kirjalikult vormistatud ja sellesse süsteemi kantud, ning vajaduse korral seda muuta või täiendada või isegi asendada enne selle konventsiooni artikli 31 lõikes 2 ette nähtud tähtaja möödumist (vt Euroopa Kohtu 12. aprilli 2018. aasta otsus C-258/16, punkt 47). Omakäeline allkiri ei ole nõutav. Seni ei ole aga veel selgeks tehtud, kas seda laia tõlgendust saab üle kanda ka määrusele (EÜ) nr 261/2004.

2.

Kui esimesele küsimusele vastatakse nii, et „kirjalik kokkulepe“ ei eelda reisija omakäelist allkirja, vaid et krediidi vastuvõtmiseks piisab ka kasutajakonto iseseisvast loomisest, siis tekib järgmisena küsimus, kas reisija saab valiku tagasi võtta ja nõuda uuesti pileti ostuhinna tagasimaksmist rahas, kui – nagu käesoleval juhul – tegutsev lennuettevõtja hoolimata kokkuleppesest krediiti kontole ei kannab.

Teadamata ei ole liidu kohtud ka seda küsimust (lõplikult) selgeks teinud, mistõttu tuli see esitada eelotsuse küsimusena Euroopa Kohtule.

III.

[...]

TÖÖDOKUMENT